

Konsekvenser relaterade till separationsångest hos hundar

En enkätstudie om påverkan på hundägare och deras hundar

Magdalena Gadd

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Etologi och djurskydd (kandidat)
Uppsala 2026

Konsekvenser relaterade till separationsångest hos hundar. En enkätstudie om påverkan på hundägare och deras hundar

Consequences associated with separation anxiety in dogs. A survey on how this affects dog owners and their dogs

Magdalena Gadd

Handledare:	Claes Anderson, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Examinator:	Maria Andersson, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Omfattning:	15 hp
Nivå och fördjupning:	Grundnivå, G2E
Kurstitel:	Självständigt arbete i biologi, G2E
Kurskod:	EX0867
Program/utbildning:	Etologi och djurskydd (kandidat)
Kursansvarig inst.:	Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Utgivningsort:	Uppsala
Utgivningsår:	2026
Upphovsrätt:	Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Nyckelord:	separationsångest, beteendeproblem, djurvälstånd, hund, hundägare, människovälstånd, livskvalité

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd

Abstract

Different aspects of separation anxiety in dogs have been an interest for extensive research, but science still lacks evidence on how it affects the general welfare of dogs and what the most effective measures are to prevent dogs from developing this behavioural problem in the first place. However, there are only a few studies that examine the effects on dog owners of dogs with different behavioural problems and whether separation anxiety has an impact on the human-dog relationship. Therefore, the aim of this study was to investigate how the lives of dog owners are affected by having a dog with separation anxiety, and whether their dogs' overall well-being is affected by it. To support this, questions regarding whether the dogs have received independence training as a preventive measure, if the relationship between the owners and their dogs have been affected and if the dog owners have thought about rehoming or euthanizing their dogs due to separation anxiety are answered.

The study was conducted as a web-based survey created in Netigate directed to dog owners in Sweden who at the time of the study, had a dog with separation anxiety. The link to the survey was distributed mainly on various dog forums on social media. To increase the number of respondents, no limit was placed on the number of dogs the respondents owned. However, respondents with more than one dog were asked to complete the survey based on the dog they believed to show the most severe separation anxiety.

No clear link between separation anxiety and the dogs' overall well-being was found in this study. The results show that majority of the respondents have independence trained their dogs to at least some extent. Further in the regard of effects on life and the life quality of the owners the results indicate that separation anxiety in dogs tends to limit the dog owners' lives in different ways and extent. Also, it is a reason for dog owners to experience feelings such as guilt, worry and stress among others. The relationship did not seem to have been affected to any great extent. Some dog owners reported that they have considered rehoming their dogs because of separation anxiety and a very small minority reported thoughts regarding euthanasia for the same reason.

The results from this study were mainly able to show how dog owners perceive their lives with dogs that suffer from separation anxiety and how it affects them. The reasons why no clear link between separation anxiety and the overall well-being of dogs was found might be due in part to the formulations of the survey questions and in part to other factors, such as the fact that some dogs are never left alone. In this case most dogs have developed separation anxiety despite given independence training. The results also show that there is a risk for some dogs with separation anxiety to end up rehomed or even euthanized.

Keywords: separation anxiety, behavioural problems, animal welfare, dog, dog owner, human well-being, quality of life

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	6
Figurförteckning.....	7
1. Introduktion	8
1.1 Inledning.....	8
1.2 Separationsångest	8
1.3 Faktorer som påverkar utvecklingen av separationsångest utifrån tidigare forskning	9
1.3.1 Tidiga erfarenheter	9
1.3.2 Ensamhetsträning.....	10
1.3.3 Relation och anknytning	11
1.4 Välfärdskonsekvenser för hundägare och hundar	11
2. Syfte och frågeställning	13
3. Material och metod	14
3.1 Målgrupp	14
3.2 Enkätens utformning och distribution.....	14
3.3 Databearbetning.....	15
4. Resultat	16
4.1 Bakgrundsinformation	16
4.2 Hundars tid ensam	16
4.3 Beteenden relaterade till separationsångest	17
4.4 Hundägares kunskaper och påverkan på deras liv.....	19
4.5 Hundars allmänna välfärd	22
4.6 Påverkan på relation	23
4.7 Avlivning och omplacering	23
4.8 Ensamhetsträning och professionell hjälp	23
5. Diskussion	25
5.1 Påverkan på hundägares liv och livskvalité	25
5.2 Relation	26
5.3 Ensamhetsträning	27
5.4 Avlivning och omplacering	27
5.5 Koppling mellan separationsångest och hundars allmänna välfärd	28
5.6 Etiska aspekter, hållbarhet och samhälls-aspekter	29
5.7 Enkätundersökning som metod	31
5.8 Litteraturens styrkor och svagheter.....	33
5.9 Studien i relation till framtida forskning	34
6. Slutsatser.....	35

7. Tack	36
Referenser.....	37
Populärvetenskaplig sammanfattning	41
Bilaga 1.....	43

Tabellförteckning

Tabell 1. Procentuell fördelning av beteenden respondenternas hundar uppvisar till följd av att de lämnas ensamma.....	18
--	----

Figurförteckning

Figur 1. Fördelningen av respondenternas (n=176) svar i procent på frågan "Hur länge är din hund ensam i snitt per dag under en vanlig vecka? Med ensam här menas utan närvaro av dig eller en annan människa."	17
Figur 2. Fördelningen av respondenternas (n=176) svar i procent på frågan "Hur länge brukar din hund vara ensam som längst under en vanlig vecka? Med ensam här menas utan närvaro av dig eller en annan människa."	17
Figur 3. Fördelningen av svar i procent i vilken utsträckning hundägare upplever att deras liv begränsas på grund av sin hund.	19
Figur 4. Procentuell fördelning av känslor hundägare upplever kopplat till sin hunds separationsångest.....	20
Figur 5. Procentuell fördelning av respondenternas (n=153) svar på frågan "Hur har du löst vardagen med din hund om du inte kan vara hemma? Du kan välja flera alternativ."	21
Figur 6. Procentuell fördelning av svar på frågan "Uppvisar din hund något av följande beteenden i allmänhet när du är hemma? Du kan välja flera alternativ."	22
Figur 7. Fördelning av svar på frågan "Hur upplever du att din relation till din hund påverkats av att din hund har separationsångest?".....	23
Figur 8. Fördelning av svar på frågan "Hur tror du att din hunds relation till dig har påverkats av att din hund har separationsångest?".....	23

1. Introduktion

1.1 Inledning

Människans och hundens gemensamma historia går långt bak i tiden och började med att vargar så småningom domesticerades och aveln av dagens hundar började (Mech & Janssens 2022). Hunden har avlats i årtusenden att leva sida vid sida med människan och har därmed fyllt en rad olika funktioner och roller i människans liv som är allt från sällskap till olika typer av arbete såsom skydd eller jakt (Fallahi *et al.*, 2024). På grund av domesticeringen och den långtgående aveln är hundar beroende av att människan tillgodoser deras grundläggande behov och därför är det människans ansvar att säkerställa hundens välfärd.

Olika typer av beteendeproblem kan medföra betydande risker för hundars välfärd och dessutom förkorta deras livslängd (Dreschel, 2010). Det finns flera studier som undersökt riskfaktorer kopplade till beteendeproblem hos hundar. Exempelvis fann Mikkola *et al.* (2021) i sin studie att bland annat ålder, kön, kroppsstorlek, ras, saknad av artspecifikt sällskap, om hunden är ägarens första hund samt ägarens kunskapsnivå och avelsmetoder är alla faktorer som kan öka risken för olika beteendeproblem. Andra studier har även kommit fram till att avsaknad av daglig aktivering och träning, olika miljöfaktorer, upplevelser under hundens uppväxt samt hushållets sammansättning kan påverka utvecklingen av olika beteendeproblem (Flannigan & Dodman, 2001; Tiira & Lohi, 2015; Meyer *et al.*, 2023). En retrospektiv studie utförd av Bamberger och Houpt (2006) visade att de vanligaste problembeteenden hos hundar efter problembeteenden relaterade till aggression är ångestrelaterade problem varav separationsångest är det vanligaste av dem.

1.2 Separationsångest

Separationsångest är det vanligaste begreppet som används för att beskriva separationsrelaterade problem hos hundar (Almquist *et al.*, 2026). Eftersom separationsrelaterade problem hos hundar uttrycker sig på väldigt många olika beteendemässiga sätt används även andra termer för att spegla mångfalden av dessa beteendeproblem (Almquist *et al.*, 2026). Andra begrepp som ofta används är ”separationssyndrom”, ”separationsstörning”, ”separationsrelaterade problem” och ”separationsrelaterade beteenden” (Almquist *et al.*, 2026). För tydlighetens skull kommer begreppet separationsångest användas framöver i arbetet för att beskriva separationsrelaterade problem.

Hundar som lider av separationsångest uppvisar ofta beteendeproblem relaterade till situationer där de skiljs från sina ägare (Amat *et al.*, 2020). Detta kan handla om situationer där hunden lämnas ensam eller där hunden nekas tillgång till sin ägare genom en begränsande barriär såsom en dörr (Meneses *et al.*, 2021). De vanligaste beteendemässiga tecken på att en hund har separationsångest har visat sig vara destruktiva beteenden riktat mot omgivningen, urinering eller avföring inomhus och överdriven vokalisering såsom gnällande, skällande och ylande när de lämnas ensamma (Flannigan & Dodman, 2001; Meneses *et al.*, 2021; Wang *et al.*, 2022). I de allvarligaste fallen kan hundar dessutom visa symtom i form av kräkningar, diarré, självskadebeteende och överdriven salivproduktion (Meneses *et al.*, 2021).

1.3 Faktorer som påverkar utvecklingen av separationsångest utifrån tidigare forskning

Orsakerna till utvecklingen av separationsångest hos hundar är ofta mångfacetterade. Studier har visat att bland annat olika miljöfaktorer, hundarnas tidigare erfarenheter, kön, ras, anknytning till ägare samt genetik kan i olika grad påverka utvecklandet av separationsångest (Flannigan & Dodman, 2001; Storengen *et al.*, 2014). Det finns en hel del inkonsekventa och till och med motstridiga forskningsresultat om separationsångest hos hundar, vilket gör att separationsångest och de bakomliggande orsakerna till det är svåra att fastställa (de Assis *et al.*, 2020). Hur många hundar som drabbas av separationsångest varierar även mellan studier beroende på studiepopulation och hur separationsångest definieras men uppskattningen är att av alla hundar uppvisar 14 - 55% tecken på separationsångest i något skede av deras liv (Amat *et al.*, 2020; de Assis *et al.*, 2020).

1.3.1 Tidiga erfarenheter

Något som forskning tydligt visar är att det finns en koppling mellan hundars tidiga erfarenheter som valpar och separationsångest. Exempelvis har Tiira och Lohi (2015) utfört en studie som bland annat fokuserar på relationen mellan hundars tidiga erfarenheter och rädslor hos hundar. Resultaten av studien visar ett starkt positivt samband mellan rädslorelaterade beteenden, däribland separationsångest och avsaknad av socialisering och en sämre omvårdnad av modern under valptiden. Även McEvoy *et al.* (2022) beskriver i sin artikel hur avsaknad av positiva upplevelser av socialisering under den primära socialiseringsperioden för hundvalpar (3–12 veckor) kan leda till diverse beteendeproblem i äldre ålder såsom separationsångest. Oansvariga uppfödare och kommersiell avel av hundar kan även medföra en ökad risk för att utveckla

separationsångest då hundvalparna oftast inte får den socialisering som anses avgörande för deras framtida välfärd (Dietz *et al.*, 2018; McEvoy *et al.*, 2022). Utöver det har forskning visat att separationsrelaterade beteenden minskade i relation till hur mycket hundvalpar fått leka med andra hundar och visar därmed vikten av positiv socialisering i tidig ålder för att förebygga diverse beteendeproblem som exempelvis separationsångest (McEvoy *et al.*, 2022).

1.3.2 Ensamhetsträning

En möjlig riskfaktor för att hundar utvecklar separationsångest som diskuteras i flera studier är avsaknad av självständighetsträning eller ensamhetsträning (de Assis *et al.*, 2020). Med detta menas att hunden gradvis ska vänjas att vara ensam eller separerad från sin ägare under positiva förhållanden (Batista *et al.*, 2026). De allra flesta studier och vetenskapliga artiklar undersöker dock vilka metoder som är mest effektiva för att hjälpa hundar som redan har separationsångest att lära sig att vara trygga ensamma. Få studier fokuserar däremot på vilka metoder som mest effektivt förebygger och förhindrar att hundar överhuvudtaget utvecklar separationsångest.

Förebyggande effekter av träningsmetoder framtagna specifikt för förebyggande ensamhetsträning av hundvalpar har undersökts i en studie av Dale *et al.* (2026). Resultaten av studien lyckades dock inte visa någon effekt av de olika träningsmetoderna på hundar som uttryckte sin separationsångest i form av aktiva problematiska beteenden såsom överdriven vokalisering eller kraftsande eller hoppande mot en dörr eller annan barriär. I en liknande studie som utfördes på hundar adopterade från omplaceringscenter med redan existerande separationsångest som var över 6 månader gamla visar resultaten mer positiva effekter av liknande träningsmetoder (Blackwell *et al.*, 2006). I den sistnämnda studien användes två olika typer av träningsmetoder. En grupp av hundägare uppmanades att minska sin hunds beroende av ägaren genom att inte svara på hundens försök till att få uppmärksamhet av ägaren samt att interagera med hunden endast på ägarens initiativ. Den andra gruppen av hundägare ombads däremot att vänja hunden att vara ensam genom att gradvis öka tiden där ägaren är utom synhåll samt att variera rutinerna så att hunden inte kan förutse när ägaren förbereder sig för att gå. Resultaten av studien i fråga visar att båda metoderna fungerar likvärdigt för att minska hundars separationsångest men av totalt 32 hundar som ingick i de två olika grupperna visade 6 av hundarna antingen värre eller mycket värre separationsångest efter studieperioden.

Det finns flera faktorer som kan påverka framgången av både förebyggande ensamhetsträning och ensamhetsträning för hundar som redan har separationsångest. Flera studier tar upp svårigheten med att få ägare att efterleva

och förbinda sig till att följa instruktioner (Blackwell *et al.*, 2006; Blackwell *et al.*, 2016; Dale *et al.*, 2026). Tydligheten av instruktioner samt antalet instruktioner har även visat sig påverka både framgången av olika träningsmetoder och ägarnas efterlevnad av dem (Takeuchi *et al.*, 2000; Sargisson, 2014).

1.3.3 Relation och anknytning

Beteendeproblem hos hundar kan leda till att relationen mellan hundägaren och hunden försämras (Shermann & Mills, 2008). Relationen kan påverkas av att hundägaren känner oro eller dåligt samvete i situationer där ägaren är tvungen att lämna sin hund ensam (Shermann & Mills, 2008). Andra konsekvenser kan vara känslor av irritation eller ilska av att hunden exempelvis förstör hemmet eller stör grannar som resultat av separationsångest vilket kan försämra ägarens relation till hunden (Houpt *et al.*, 1996; Sherman & Mills, 2008).

En del studier däribland studien utförd av Flannigan och Dodman (2001) visar att en överdriven anknytning mellan hundägaren och hunden är kopplad till förhöjd risk för att hunden utvecklar separationsångest. Även Schwartz (2003) argumenterar för detta i sin artikel, där författaren menar att graden av separationsångest är kopplad till graden av hundens anknytning till ägaren. Det finns dock studier som motstrider dessa resultat och argument. Parthasarathy och Crowell-Davis (2006) studerade relationen mellan överdriven anknytning och separationsångest hos hundar och fann att hundar som inte har separationsångest kan visa lika stark anknytning till sina ägare som hundar med separationsångest och därför bör separationsångest inte enbart baseras på överdriven anknytning enligt författaren.

1.4 Välfärdskonsekvenser för hundägare och hundar

Separationsångest kan leda till flera negativa konsekvenser för hundars men även deras ägares välfärd och livskvalité (Ballantyne, 2018; Almqvist *et al.*, 2026). Hundar som regelbundet upplever känslor av rädsla eller stress kan i värsta fall antas leva ett liv i ett tillstånd av kronisk fysiologisk stress (Dreschel, 2010). Detta kan även leda till andra negativa konsekvenser för hundarnas välfärd om hunden utvecklar ett självskadebeteende till följd av stress eller andra fysiologiska hälsoproblem (Ballantyne, 2018). Studier om vilka påföljder separationsångest kan ha på den fysiska hälsan för hundar är få, men exempelvis fann Dreschel, (2010) en ökad frekvens av svåra hudsjukdomar hos hundar med extrem icke-social rädsla och separationsångest.

Konsekvenserna för hundägare till hundar med separationsångest kan vara både känslomässiga, sociala och ekonomiska och kan därmed påverka hundägare i olika grad (Batista *et al.*, 2026). Detta kan även leda till att hundar med

separationsångest riskerar att bli omplacerade eller avlivade och enligt ett flertal studier är bland annat beteendeproblem hos hundar en av de ledande orsakerna för omplacering och avlivning (Martínez *et al.*, 2011; Jensen *et al.*, 2020). Få studier undersöker påverkan av hundars beteendeproblem på ägarnas välbefinnande men Barcelos *et al.* (2024) kartlägger dock detta i en litteraturstudie. Trots att området inte är välutforskat, fann författaren belägg för att hundars beteendeproblem kan medföra negativa välfärdkonsekvenser för hundägare i olika grad. Vissa beteendeproblem kan leda till en ökning av negativa känslor hos hundägare såsom irritation eller frustration men i en del fall kan konsekvenserna vara allvarigare och leda till social isolering eller symptom av depression eller ångest (Barcelos *et al.*, 2024).

Regelbundet upplevda känslor av skuld kan även påverka hundägare och deras välbefinnande negativt. Kogan *et al.* (2022) fann i sin studie som undersöker skuldkänslor hos hundägare att de främsta orsakerna till att hundägare upplever skuldkänslor är kopplade till att inte spendera tillräckligt mycket tid med sin hund samt att behöva lämna sin hund ensam. Studien fann även att de upplevda skuldkänslorna speglar de upplevelser föräldrar rapporterat när det gäller deras egna barn i både förekomst och svårighetsgrad och bör därmed inte underskattas. Om skuldkänslor upplevs regelbundet utan att hitta strategier för att hantera dem kan det medföra negativa konsekvenser för hundägares välbefinnande eftersom det kan leda till bland annat depression, ångest, utbrändhet och försämrad livskvalité (Kogan *et al.*, 2022).

2. Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka hur livet för hundägare påverkas av att ha en hund med separationsångest samt om deras hundars allmänna välfärd påverkas av att de har separationsångest. Vidare undersöks även om det haft en påverkan på relationen mellan hundägare och deras hundar.

Baserat på arbetets syfte kommer följande frågeställningar besvaras:

- Hur påverkas hundägars liv och livskvalité av att ha en hund med separationsångest?
- Finns det någon koppling mellan separationsångest hos hundar och status på deras allmänna välfärd?
- Är separationsångest en betydande orsak för funderingar kring omplacering eller avlivning?
- Har hundar med separationsångest utvecklat problembeteendet trots att de fått ensamhetsträning?

3. Material och metod

3.1 Målgrupp

Målgruppen för studien var hundägare i Sverige som vid tiden av datainsamlingen ägde en hund med separationsångest. Ingen begränsning gjordes för hundägare med en eller fler hundar dels eftersom det möjligtvis hade minskat svarsfrekvensen på enkäten markant, dels för att det finns belägg för att en annan hund i hushållet inte förhindrar att en hund utvecklar separationsångest (Palestrini, 2010). För de svarande som hade fler än en hund ombads frågorna besvaras utifrån den hund som den svarande upplevde hade övervägande problem med separationsångest.

3.2 Enkätens utformning och distribution

Datainsamlingen för studien utfördes med hjälp av en internetbaserad enkätundersökning skapad i enkätverktyget Netigate (Copyright © 2026 Netigate AB, Drottninggatan 25, 111 51, Stockholm, Sverige). För utformningen av frågorna togs hjälp av den vetenskapliga artikeln skriven av de Assis *et al.* (2020) som baserar sig på en enkätundersökning riktad till hundägare som har en eller fler hundar med separationsångest. Utöver det bearbetades frågorna och svarsalternativen utifrån författarens egna erfarenheter och kunskaper samt feedback från handledare.

Enkäten inleddes med information om SLU:s policy för hantering och samling av personuppgifter och dataskydd samt en fråga om samtycke till hantering av inlämnade uppgifter. Därefter samlades demografiska data om hundägarna som rörde ålder, utbildningsnivå samt sysselsättning. Vidare efterfrågades om hundägaren hade en eller fler än en hund samt grundläggande information om hunden. Frågor indelades därefter enligt olika teman som rörde hundens tid ensam, hur separationsångest visar sig, hur hundägarens liv påverkas av att dennes hund har separationsångest samt ensamhetsträning och hur hundägare löst vardagen med sin hund.

Enkäten bestod av 34 frågor varav 24 av frågorna var obligatoriska. Majoriteten av frågorna hade fasta svarsalternativ antingen med möjligheten att välja ett eller flera svarsalternativ. Frågor med fritextsvar samt en fråga med en rankingsskala förekom även i enkäten. En Ja/Nej fråga hade dessutom en följdfråga om den svarande svarade ”Ja” på frågan. Innan enkäten distribuerades testades den av några testpersoner, och efter feedback reviderades delar för att säkerställa både enkätens tydlighet och funktion.

För distribuering av enkäten användes en länk som spreds i olika forum på sociala medier, främst på Facebook men även på Instagram. Utöver det spreds länken till några hunddagisar och hundtränare av både författaren och klasskamrater. Länken spreds tillsammans med ett följebrev som innehöll information om syftet med studien och datainsamlingen och en kort presentation av författaren samt en uppmaning att dela inlägget. Enkäten var öppen mellan 2026-04-15 och 2026-04-29. En påminnelse om att svara på enkäten publicerades efter att enkäten varit öppen i en vecka för att öka antalet svar.

3.3 Databearbetning

Det totala antalet svar på enkäten var 193 varav 119 svarade på enkätens alla frågor. Även de enkätsvar som inte var kompletta inkluderades och därför kommer antalet respondenter för respektive fråga att redogöras.

Alla svar överfördes från Netigate till en Microsoft Excel fil där de bearbetades. För visualisering av en del resultat har även figurer och tabeller skapats med hjälp av Microsoft Excel. Frågor som inkluderade fritextsvar som antingen angetts i samband med att respondenten valt svarsalternativet ”Annat, förklara gärna.” eller som endast kunde besvaras som fritext sammanställdes och de mest relevanta resultaten rapporterades i form av text eller citat. Eftersom svaret på frågan om vilken hundens ras är även var i fritext format kategoriserades alla angivna hundraser och antalet raser räknades manuellt.

4. Resultat

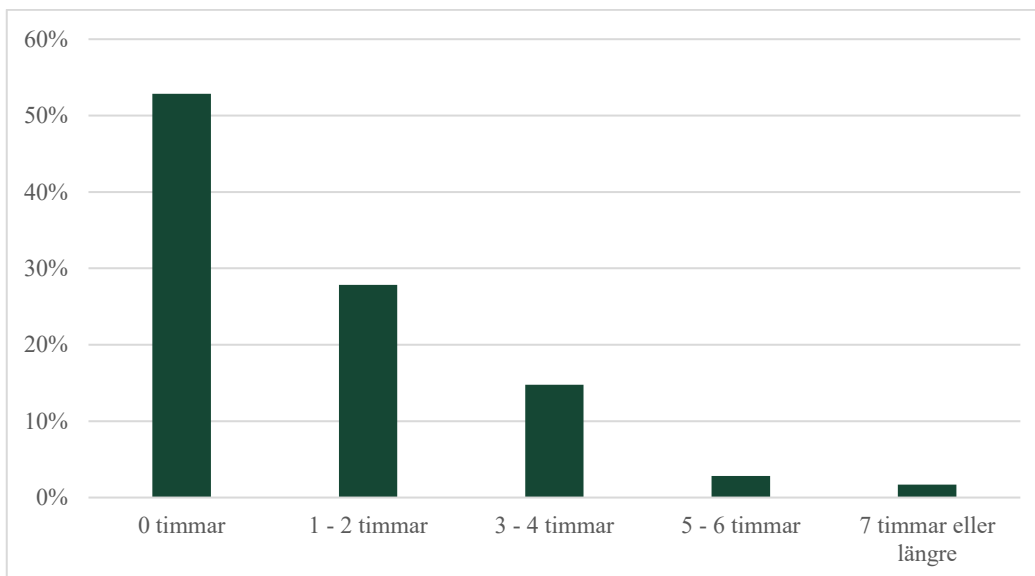
4.1 Bakgrundsinformation

På frågan om hur hundägare bedömer sin hunds separationsångest på en svårighetsskala från 1 till 10 svarade majoriteten (76%) av respondenterna (n=193) mellan 5 och 9 varav de allra flesta (21%) bedömde sin hunds separationsångest till 8 i svårighetsgrad. Gällande ålder var de flesta respondenter (n=189) mellan 25 och 34 år gamla (30%) och den minsta andelen mellan 18 och 24 år (8%). Den primära sysselsättningen för majoriteten av respondenterna (n=189) var arbete (59%) och de flesta hade en examen från antingen högskola eller universitet (43%). 34% av respondenterna (n=189) hade erfarenhet av att vara hundägare mellan 6 och 15 år vilket var det vanligaste svaret och därefter mellan 0 och 5 år (24%). 22% hade svarat att de varit hundägare mellan 16 och 25 år och 20% 26 år eller längre. Nästan hälften (45%) av respondenterna (n=189) hade fler än en hund.

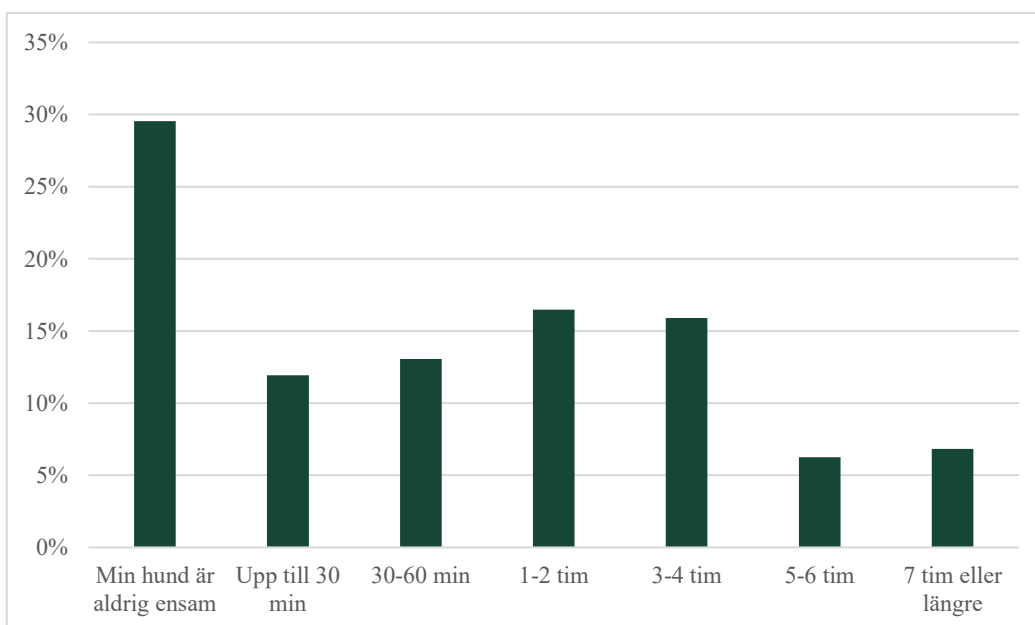
De flesta (36%) av respondenternas (n=177) hundar var mellan 2 och 4 år gamla, resterande 5–7 år (35%), 0–1 år (12%), 8–10 år (11%) och 11 år eller äldre (6%). Majoriteten (66%) av respondenterna (n=177) hade skaffat sin hund som valp (8–16 veckor). Av respondenternas (n=177) hundar var 47% tikar respektive 53% hanar och 38% rapporterade att hunden var kastrerad. 76% av hundarna var renrasiga och totalt 65 olika hundraser var representerade. Blandrasiga hundar stod för 24% av alla respondenters (n=177) hundar och var därmed vanligast. Det vanligaste sättet att skaffa hund var från en uppfödare (72%) och därefter som privat omplacering (15%), (n=177).

4.2 Hundars tid ensam

30% av respondenterna (n=176) svarade ”Nej” på frågan om deras hund kan lämnas ensam, vilket var det vanligaste svaret på frågan. Näst flest (28%) svarade ”Ibland” medan 24% svarade ”Ja” och 18% ”Ja, tillsammans med andra hundar”. De flesta respondenter (n=176) uppgav att deras hund generellt inte spenderar någon tid ensam (Fig. 1). På frågan om hur länge respondenternas (n=176) hundar spenderar tid ensam som längst svarade majoriteten även här att de aldrig lämnar sin hund ensam. Däremot hade ett fåtal respondenter valt svarsalternativet ”7 timmar eller längre” på frågan (Fig. 2).

Figur 1. Fördelningen av respondenternas (n=176) svar i procent på frågan "Hur länge är din hund ensam i snitt per dag under en vanlig vecka? Med ensam här menas utan närvaro av dig eller en annan människa."

Figur 2. Fördelningen av respondenternas (n=176) svar i procent på frågan "Hur länge brukar din hund vara ensam som längst under en vanlig vecka? Med ensam här menas utan närvaro av dig eller en annan människa."

4.3 Beteenden relaterade till separationsångest

De respondenter (n=117) som haft sin hund sedan den var valp (8–16 veckor) ombads besvara i fritext hur gammal hunden var när det första tecknet på separationsångest upptäcktes. 34% av respondenterna beskrev att de upptäckte det antingen direkt när de fått hem hundvalpen eller någon vecka efter det med ett

spann mellan 8 veckors ålder och 16 veckors ålder. 21% beskrev att de upptäckte de första tecknen på separationsångest när deras hund var ungefär ett halvt år gammalt. Endast 8 av 117 respondenter uppgav att hunden var 2 år eller äldre när hunden börjat visa tecken på separationsångest. Av de respondenter (n=62) som inte haft sin hund sedan den var valp (8–16 veckor) svarade 66% ”Ja” på frågan om hunden redan hade separationsångest när de fick hunden. 8% svarade ”Nej” och 26% svarade ”Vet ej”.

Det mest förekommande beteendet hundar uppvisar när de lämnas ensamma enligt respondenterna (n=166) var överdriven vokalisering (Tab. 1). Även svarsalternativet ”Kan inte koppla av” var vanligt och det var det näst mest valda alternativet efter ”Överdriven vokalisering”. Frågan var en flervalfråga där flera svarsalternativ kunde väljas.

Tabell 1. Procentuell fördelning av beteenden respondenternas hundar uppvisar till följd av att de lämnas ensamma.

Svarsalternativ	Svarsandel
Överdriven vokalisering (skäller, ylar, gnäller)	75,90%
Förstör föremål, möbler eller annat i sin omgivning	13,25%
Kan inte koppla av	57,83%
Bajsar och/eller kissar inne	4,22%
Krafsar konstant på ytterdörren/annan dörr eller grind	18,07%
Jag lämnar inte min hund ensam	18,67%
Annat, förklara gärna.	19,88%

Utöver beteenden listade i svarsalternativen beskrev en del hundägare att deras hundar letar efter något att äta, även för hundar olämpliga eller rentav farliga saker såsom choklad. Två hundägare uppgav att hunden uppvisar självskadebeteende vilket visas av följande citat.

- *Citat 1 – ”Sliter bort päls på svansen.”*
- *Citat 2 – ”Biter på sina ben, magen påverkas på lång sikt.”*

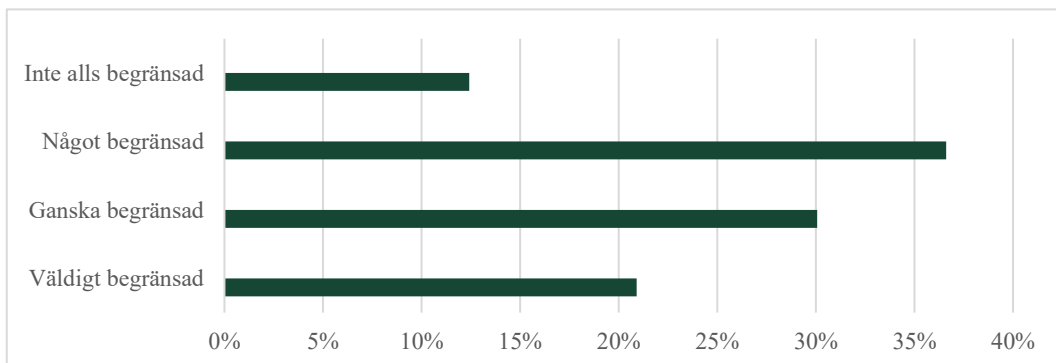
Andra beteenden som nämndes var bland annat att hunden skakar, försöker hitta sätt att ta sig ut, vandrar eller springer runt och häftig andning.

Av de respondenter som svarat att de kan lämna sin hund ensam har 64% angett att hunden uppvisar beteenden av överdriven vokalisering och 54% att hunden inte kan koppla av. 21% valde även svarsalternativet ”Annat, förklara gärna.” där respondenterna angivit fritextsvar. Beteenden som beskrevs var bland annat att hunden var väldigt stressad, hunden sliter bort päls från svansen och hittar mat eller godis att äta.

4.4 Hundägares kunskaper och påverkan på deras liv

På frågan om hur respondenterna (n=152) bedömde sina egna kunskaper gällande separationsångest uppgav de flesta (57%) att deras kunskaper var goda. 24% hade valt svarsalternativet ”Mycket goda” och 18% ”Dåliga”. Av de respondenter som ansåg sig ha dåliga kunskaper om separationsångest hade de flesta varit hundägare i 16 år eller längre. Respondenter som varit hundägare i 0–5 år hade främst angett att de har goda kunskaper om separationsångest.

Ungefär en femtedel av respondenterna (n=153) uppgav att deras liv är väldigt begränsat på grund av hunden (Fig. 3). De allra flesta upplevde däremot att deras liv var något begränsat. Av de respondenter som angivit att de har ”Mycket goda” kunskaper om separationsångest hade 22% av dem angett att deras liv är ”Väldigt begränsat” och 30% ”Ganska begränsat”. I flervalsfrågan som 141 respondenter svarat på om i vilka situationer hundägare känner sig begränsade hade majoriteten (63%) valt svarsalternativet ”Vardagssituationer såsom att gå och handla mm.”. Övriga angivna svar var ”Socialt” (49%), ”Fritid” (41%), ”Jobbmässigt” (40%), ”Semester” (31%) och 10% uppgav ”Annat”.

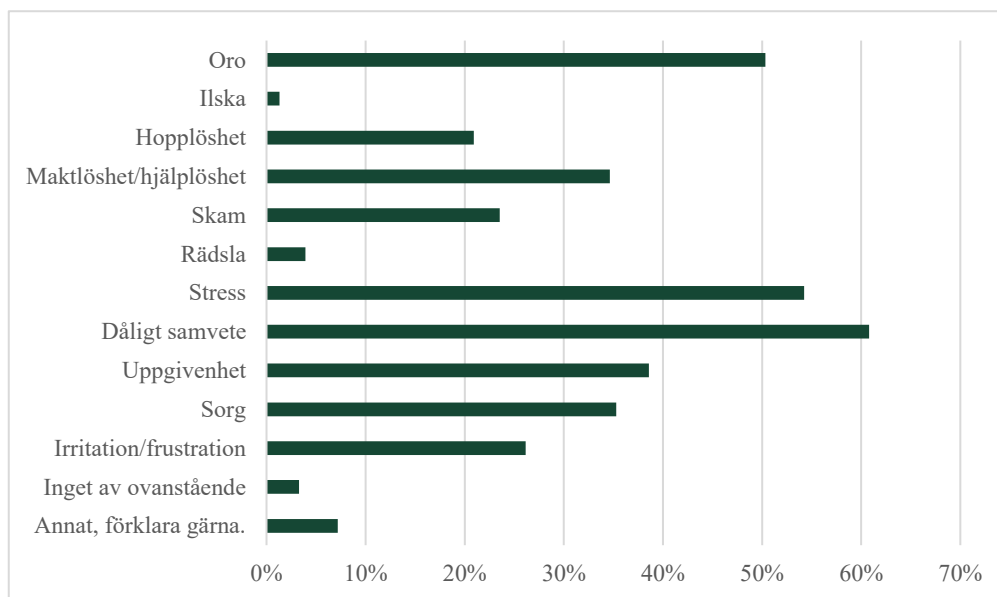

Figur 3. Fördelningen av svar i procent i vilken utsträckning hundägare upplever att deras liv begränsas på grund av sin hund.

103 respondenter svarade på fritextfrågan där hundägarna ombads att beskriva med egna ord hur deras liv påverkas av att deras hund har separationsångest. 22 av respondenterna (21%) nämner svårigheterna med att alltid behöva anlita en hundvakt. Det som var genomgripande i flera svar var att hundägare känner sig isolerade och begränsade och sällan kan göra något spontant. Utöver det tog flera respondenter upp att det krävs mycket planering och anpassning för att få livet att gå ihop och att det kan bli dyrt att ha hunden på hunddagis eller att anlita hundvakt.

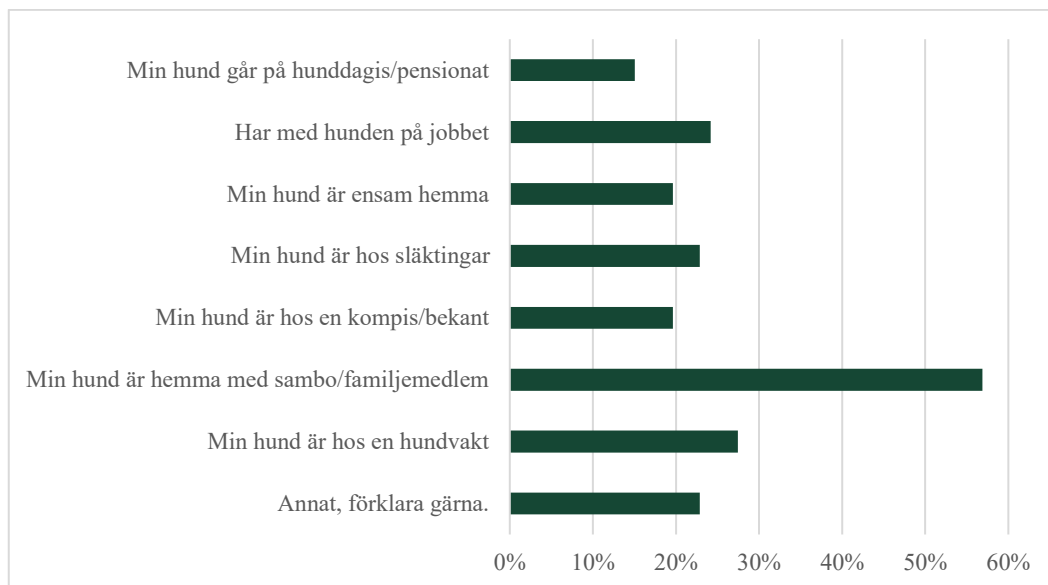
De mest övergripande känslorna respondenterna (n=153) uppgav på frågan ”Vilken eller vilka känslor beskriver bäst hur du känner dig när det kommer till

svårigheterna relaterade till din hunds separationsångest?" var dåligt samvete, stress och oro (Fig. 4).

Figur 4. Procentuell fördelning av känslor hundägare upplever kopplat till sin hunds separationsångest.

För frågan "Tror du att det skulle underlätta vardagen för dig och din hund om hundar var välkomna på fler ställen i samhället som på arbetsplatser, i affärer, vid läkarbesök, hos tandläkaren eller frisören mm.?" med svarsalternativen "Ja", "Nej" eller "Kanske" besvarade majoriteten (73%) av hundägare (n=153) "Ja". 12% svarade "Nej" och 15% svarade "Kanske". För att vidare undersöka hur hundägare löst vardagarna om de inte kan vara hemma med sin hund uppgav de allra flesta "Min hund är hemma med sambo/familjemedlem" och det näst vanligaste alternativet var "Min hund är hos en hundvakt" (Fig. 5).

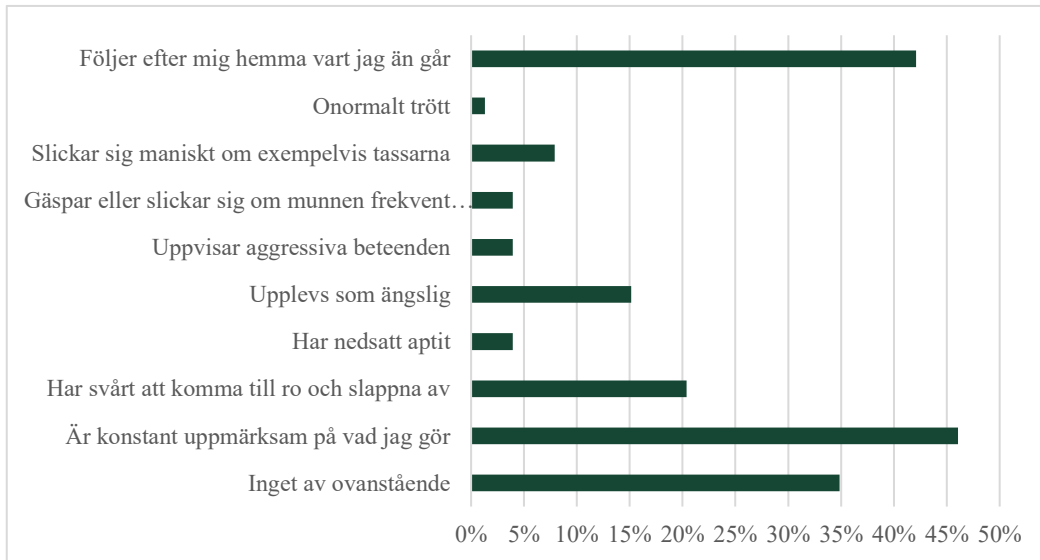

Figur 5. Procentuell fördelning av respondenternas (n=153) svar på frågan "Hur har du löst vardagen med din hund om du inte kan vara hemma? Du kan välja flera alternativ."

Frågan fick även 35 fritextsvar där bland annat 9 respondenter har skrivit att deras hund känner sig trygg ensam i bilen och kan därmed lämnas kortare stunder i bilen.

4.5 Hundars allmänna välfärd

En flervalsfråga som efterfrågade olika beteenden som hunden i allmänhet visar när hundägaren är hemma besvarades av 152 respondenter. Svartalernativet ”Är konstant uppmärksam på vad jag gör” hade flest svar och därefter ”Följer efter mig hemma vart jag än går” och ”Inget av ovanstående” (Fig. 6).

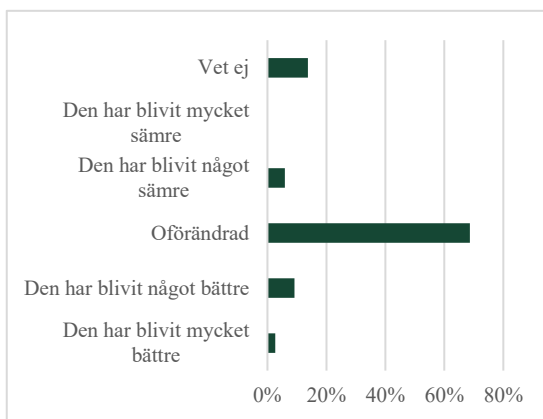

Figur 6. Procentuell fördelning av svar på frågan "Uppvisar din hund något av följande beteenden i allmänhet när du är hemma? Du kan välja flera alternativ."

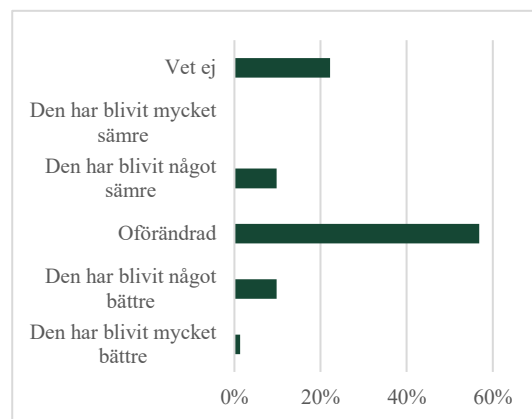
En fråga gällande fysiska besvär som efterfrågade om hunden har några hudproblem eller klåda besvarades av 131 respondenter varav 14% svarade "Ja", 82% svarade "Nej" och 4% svarade "Vet ej". De respondenter som svarat "Ja" på frågan hade utvärderat hundens svårighetsgrad på separationsångest något högre än vad alla respondenter i studien hade.

4.6 Påverkan på relation

Hundägare fick utvärdera om de upplevde att deras relation till sin hund påverkats av att deras hund har separationsångest och på vilket sätt i så fall. Majoriteten av 153 respondenter upplevde ingen förändring (Fig. 7). Liknande resultat visade svaren på frågan där hundägare skulle utvärdera hur de tror att deras hunds relation till dem påverkats av att deras hund har separationsångest. De flesta respondenter (n=153) uppgav även på den frågan att relationen är oförändrad men något fler svarade även "Vet ej" (Fig. 8).

Figur 7. Fördelning av svar på frågan "Hur upplever du att din relation till din hund påverkats av att din hund har separationsångest?"

Figur 8. Fördelning av svar på frågan "Hur tror du att din hunds relation till dig har påverkats av att din hund har separationsångest?"

4.7 Avlivning och omplacering

Frågan "Har du någon gång funderat på att omplacera din hund på grund av att din hund har separationsångest?" besvarades av 152 respondenter där 9% svarade "Ja" och 91% svarade "Nej". Av de respondenter som svarat att de funderat på att omplacera sin hund svarade 54% av dem "Väldigt begränsad" på frågan "Hur begränsad upplever du att ditt liv är på grund av din hund?". En liknande fråga ställdes om hundägaren funderat på att avliva sin hund på grund av separationsångest. Även den frågan besvarades av 152 respondenter där 2% svarade "Ja" och 98% svarade "Nej".

4.8 Ensamhetsträning och professionell hjälp

Andelen hundägare (n=166) som tränat sina hundar i ett förebyggande syfte för att vara ensamma var 67% men av dem uppgav 36% att de inte gjort det i den utsträckning de velat. 10% svarade "Nej" och 23% uppgav att hunden redan hade

separationsångest när de fick hunden. På frågan om hundägare sökt professionell hjälp av exempelvis en hundtränare eller veterinär för att få hjälp med sin hunds separationsångest svarade 24% ”Ja” och 76% ”Nej” av totalt 152 respondenter. De som svarade ”Ja” på frågan fick följande följdfråga; ”Upplever du att det hjälpt dig att förstå din hunds beteendeproblematik och därmed kunna hjälpa din hund?” som besvarades av alla de 24% som svarat ”Ja” på den tidigare frågan. 62% av dessa svarade ”Ja” på frågan och 38% svarade ”Nej”.

5. Diskussion

Syftet med denna studie var att undersöka hur livet för hundägare påverkas av att ha en hund med separationsångest samt om deras hundars allmänna välfärd påverkas av att de har separationsångest. Studien undersökte även om separationsångest utvecklats trots att hunden fått ensamhetsträning, om det haft en påverkan på hundägarens och hundens relation samt om funderingar kring omplacering eller avlivning uppstått.

5.1 Påverkan på hundägares liv och livskvalité

Resultaten av studien visar att livet för hundägare som har en hund med separationsångest påverkas relativt omfattande i många fall. Det faktum att hundägare har goda eller mycket kunskaper om separationsångest verkar inte vara en faktor som underlättar livet eller som lett till att hundägare lyckats hjälpa hunden att lära sig att vara trygg ensam. Trots att hundägarens kunskaper och förståelse för hundens behov ofta anses vara avgörande för hundens välfärd (Philpotts *et al.*, 2024) visar resultaten av denna studie hur krävande problematiken med separationsångest är och trots goda kunskaper kan det vara svårt att hjälpa en hund med separationsångest.

De situationer där respondenterna upplevde att livet främst påverkas och begränsas var ”Vardagssituationer såsom att gå och handla mm.”. Utöver det hade flera respondenter även angivit ”Socialt”, ”Fritid” och ”Jobbmässigt”. Av resultaten framgår att många hundägare känner sig bland annat isolerade och sällan har möjlighet att göra något spontant. Forskning har bland annat visat att en ökad social isolering kan kopplas till försämrad livskvalité, depression och sämre psykiskt välmående (Clair *et al.*, 2021). Livet med en hund med separationsångest kräver även enligt flera respondenter mycket planering och anpassning.

De främsta känslorna som respondenterna uppgav som kopplar till svårigheterna relaterade till deras hunds separationsångest var dåligt samvete, stress och oro. Utöver dessa känslor hade en del respondenter angivit att de upplever irritation/frustration, uppgivenhet, sorg och maktlöshet/hjälplöshet. Hur ofta och hur intensivt olika negativa känslor upplevs har ett samband med vårt välbefinnande (Erbas *et al.*, 2014).

Majoriteten (73%) av respondenterna uppgav att vardagen skulle underlättas om hundar var välkomna på fler ställen i samhället såsom i affärer och hos läkaren. Zhang *et al.* (2026) har undersökt effekterna på sällskapsdjursägare av djurvänliga restauranger. Författaren fann bland annat att djurvänliga restauranger påverkar

djurägares emotionella välbefinnande positivt där personalens beteende spelar en viktig roll i hur de bemöter både djurägare och deras djur. Antagligen skulle flera hundägares välbefinnande förbättras om hundar var tillåtna på fler ställen i samhället.

De flesta respondenter har löst vardagen genom att hunden kan stanna hemma med sambo eller annan familjemedlem eller att hunden är hos en hundvakt. Alla har dock inte möjlighet till det och 20% av respondenterna har svarat att hunden är ensam hemma. Orsaker till att hunden trots separationsångest lämnas ensam hemma kan vara att hundägaren inte har ekonomin att anlita en hundvakt eller ha hunden på hunddagis men det kan även vara att det inte finns tillgängligt eller att hundägaren inte upplever beteendeproblemet så allvarligt. Hundägare som är tvungna att lämna sina hundar ensamma trots att de har separationsångest uppgav dock att de främsta känslorna de upplever relaterade till sin hunds separationsångest är stress, oro och dåligt samvete vilket indikerar på att de är medvetna om att hunden inte mår bra av det.

5.2 Relation

För att undersöka ifall utvecklingen av hundens separationsångest påverkat relationen mellan hundägaren och hunden ställdes frågorna ”Hur upplever du att *din* relation till din hund påverkats av att din hund har separationsångest?” och ”Hur tror du att *din hunds* relation till dig har påverkats av att din hund har separationsångest?”. De flesta respondenter svarade både på den först nämnda och den sist nämnda med svarsalternativet ”Oförändrad”. Ett fåtal hade även angivit att relationen försämrats antingen utifrån hundägarens eller hundens perspektiv. Fler respondenter svarade även ”Vet ej” på den sist nämnda frågan än på frågan där de skulle utvärdera sin egen relation till hunden. Hundar vars ägare upplever missnöje med hundägandet i form av exempelvis en dålig relation till sin hund är en riskfaktor för att hundar omplaceras eller överges (Meyer & Forkman, 2014; Herwijnen *et al.*, 2018).

Separationsångest verkar inte vara en av de främsta orsakerna till en försämrad relation mellan hundägare och deras hundar vilket resultaten av denna studie visar. Eftersom separationsångest kan uttrycka sig på olika sätt och i olika situationer krävs varierande anpassningar av hundägare. För vissa hundar handlar det enbart om att separationsångest uttrycks i situationer där hundarna lämnas ensamma, medan för vissa hundar handlar det specifikt om hundägarens frånvaro. Detta medför ytterligare krav på de sist nämnda hundägarna eftersom deras hundar uppvisar separationsångest så fort de inte är med sina ägare.

Rehn och Keeling (2016) diskuterar relationen mellan hundägare och hundar från flera olika aspekter och poängterar att detta förhållande är mångfacetterat och därmed inte okomplicerat att utforska. Författaren tar specifikt upp aspekter om anknytning och faktorer som påverkar både hundens anknytning till sin ägare och vice versa och det finns olika former av anknytning hos både hundar och människor enligt Rehn och Keeling (2016). Parthasarathy och Crowell-Davis (2006) menar att anknytningsstilen skiljer sig hos hundar som har separationsångest respektive hundar som inte har det men att separationsångest inte enbart beror på hundens överdrivna anknytning till sin ägare. Detta bör dock forskas vidare på eftersom det verkar finnas ett samband med en viss typ av hundens anknytningsstil till sin ägare och separationsångest.

5.3 Ensamhetsträning

Eftersom ensamhetsträning anses förebygga utvecklingen av separationsångest och därmed förbättra välfärden för hundar var det av intresse att undersöka ifall hundägare till hundar med separationsångest har tränat på detta med sina hundar. De som svarat ”Ja, men inte i den utsträckning jag velat” upplever möjligtvis att eftersom hunden utvecklat separationsångest trots träning har de inte tränat tillräckligt mycket. Det kan dock mycket väl vara så att den träningen hade varit tillräcklig för en hund som inte är benägen för att utveckla separationsångest. Studier om exempelvis hundvalpars beteenden när de lämnas ensamma visar att vissa separationsrelaterade stressbeteenden kan framkomma under valpstadiet men att de vanligtvis minskar och försvinner med tiden (Cannas *et al.*, 2010). Däremot om hundvalpen lämnas ensam för tidigt finns en risk att valpen upplever händelsen som något traumatiskt som i sin tur kan leda till utveckling av separationsångest (Schwartz, 2003). Därför är det viktigt att individanpassa ensamhetsträningen och utöka träningen stegvis.

Vidare forskning kring vilka de mest framgångsrika metoderna är för att förebygga separationsångest uppmuntras. Vid utformning av träningsinstruktioner för hundägare bör fokus ligga på både tydlighet och antalet instruktioner för att det ska vara enkelt för hundägare att följa och förbinda sig till dem (Takeuchi *et al.*, 2000; Sargisson, 2014). Dock är det viktigt att träningen anpassas för varje enskild individ, vilket gör det mer utmanande.

5.4 Avlivning och omplacering

Eftersom problembeteenden hos hundar är enligt ett flertal studier en av de ledande faktorerna till att hundar omplaceras eller avlivas ställdes frågorna om separationsångest varit en betydande orsak för funderingar kring omplacering och avlivning. Resultaten av studien visar att det finns en viss risk för hundar med

separationsångest att bli omplacerade eller avlivade men där risken för avlivning är mindre. Av 152 respondenter svarade 9% att de funderat på att omplacera sin hund på grund av att den har separationsångest. Lika många respondenter svarade på frågan om avlivning där 2% hade svarat att de funderat på att avliva sin hund av samma skäl. I en studie utförd av Jensen *et al.* (2020) undersöktes orsaker till att hundar och katter i Danmark överlämnats till anläggningar för djur att bli omhändertagna. Av djurrelaterade orsaker var beteendeproblem de allra vanligaste och bland dem var ungefär 11% överlämnade på grund av att djuret inte kan vara ensam hemma. Resultaten specificerade dock inte hur många av dessa var katter eller hundar.

Av de respondenter som svarat att de funderat på att omplacera sin hund svarade 54% av dem "Väldigt begränsad" på frågan om hur begränsad upplever hundägaren att sitt liv är på grund av sin hund. Detta kan vara en orsak till funderingar kring omplacering om hundägare upplever att det är svårt att hitta lösningar för hunden i vardagen och situationen blir därmed ohållbar.

5.5 Koppling mellan separationsångest och hundars allmänna välfärd

Utifrån studien går det inte att dra några konkreta slutsatser över hundars allmänna välfärd relaterat till deras separationsångest. Däremot kan man anta att hundar som uppvisar tecken på separationsångest och trots det lämnas ensamma påverkas av det negativt, åtminstone i de fall där de regelbundet är tvungna att spendera tid ensam. Dreschel (2010) diskuterar i sin artikel att hundar som regelbundet upplever känslor av stress eller rädsla kan antas leva ett liv i ett tillstånd av kronisk fysiologisk stress. En del hundägare svarade exempelvis i denna studie att deras hundar har svårt att komma till ro och koppla av även när de är hemma med hunden samt att hunden konstant är uppmärksam på vad ägaren gör. Dessa beteenden kan indikera på att hunden är allmänt orolig eller stressad. Ballantyne (2018) tar även upp i sin studie att regelbundet upplevda känslor av stress och rädsla kan medföra negativa konsekvenser för hundar i form av exempelvis självskadebeteende eller andra fysiologiska hälsoproblem. Dock är det oklart om hundarna i den här studien uppvisar dessa beteenden på grund av separationsångest eller om bakgrunden till dessa beteenden är något annat. Endast två respondenter beskrev att deras hundar uppvisar självskadebeteende när de lämnas ensamma. Detta kan däremot leda till negativa konsekvenser även för dessa hundars allmänna välfärd om de skadar sig på ett sätt som påverkar deras fysiska hälsa.

Som tidigare nämnts anger flera respondenter att deras hundar uppvisar beteenden hemma i hundägarens närvaro som att följa efter dem vart den än går och är

konstant uppmärksamma på vad de gör. Detta kan även tolkas som överdriven anknytning till ägaren och oro för att ägaren kommer lämna dem. Flera studier har funnit att överdriven anknytning är en riskfaktor för utveckling av separationsångest. Exempelvis fann Flannigan och Dodman (2001) i sin studie ett positivt samband mellan överdriven anknytning och separationsångest där en indikator för överdriven anknytning är att hunden konstant följer efter sin ägare. Även Amat *et al.* (2020) beskriver överdriven anknytning som en riskfaktor men att enbart det inte kan anses som orsak till utveckling av separationsångest. Däremot visar resultaten i studien utförd av Parthasarathy och Crowell-Davis (2006) att separationsångest inte beror på överdriven anknytning men att anknytningsstilen mellan hundar som har separationsångest respektive hundar som inte har det kan skilja sig.

I studien efterfrågades hundägarna hur de skaffat sina hundar och majoriteten uppgav att hunden kom från en uppfödare. Eftersom forskning visat att tidiga negativa erfarenheter och avsaknad av socialisering i tidig ålder (3–12 veckor) är faktorer som har ett starkt positivt samband till utveckling av separationsångest (Tiira & Lohi, 2015) är det viktigt för valpköpare att välja en uppfödare som är ansvarsfull och erfaren. Konsekvenserna för hundar som är införskaffade från oansvariga uppfödare kan vara negativa för både deras fysiska och mentala hälsa, där forskning bland annat visat att separationsrelaterade beteenden är högre hos hundar som kommer från oansvariga uppfödare (Dietz *et al.*, 2018). Utifrån denna studie går det dock inte att dra några slutsatser om uppfödarens påverkan på hundarnas välfärd då ingen övrig information om hundarnas tidiga uppväxt efterfrågades.

Få studier har undersökt relationen mellan fysiska hälsoproblem och separationsångest hos hundar men resultaten i studien utförd av Dreschel, (2010) visade en ökad frekvens av svåra hudsjukdomar hos hundar med separationsångest. Frågan om hunden har några hudproblem eller klåda ställdes därmed och av 131 respondenter svarade 14% ”Ja” på frågan. Resultatet går dock inte att direkt koppla till separationsångest. Däremot utvärderade respondenterna svårighetsgraden för separationsångest i allmänhet som högre än alla respondenter i studien, vilket kan indikera på att det kan finnas en koppling mellan svår separationsångest och förhöjd risk för hudproblem.

5.6 Etiska aspekter, hållbarhet och samhälls-aspekter

Det finns många etiska aspekter att diskutera i relation till separationsångest hos hundar. Främst handlar det om hundens välfärd och hundägarens ansvar att säkerställa den men även en balans mellan de mänskliga behoven och djurets lidande. Hundar med separationsångest lider av att lämnas ensamma då det kan

orsaka dem betydande rädsla och stress. Hens (2009) skriver i sin artikel att hundägare har ett särskilt ansvar gentemot sina hundar och detta ansvar innebär att både hundars emotionella och fysiska välbefinnande ska tillgodoses. Vidare anser författaren att ansvaret omfattas även av skapandet av ett förtroendeförhållande mellan hunden och hundägaren som inte lätt får brytas. Detta hänger ihop med hundägars skyldighet att även skydda och respektera sina djur, vilket enligt djurrättsetiken är en djurägars skyldighet (Fraser, 1999) Inom djurrättsetiken anses även alla djur ha ett eget värde (Fraser, 1999). Det innebär därmed att vi är skyldiga att prioritera välfärden för hundar med separationsångest och vi kan därför anses ha en etisk skyldighet att söka hjälp och anpassa vår vardag för att hunden ska känna sig trygg.

Beroende på etiker och den etiska teorin de representerar kan svaren på frågor vad gäller exempelvis djurvälstånd skilja sig en hel del. Enligt filosofen Bernard Rollin är människor inte moraliskt överlägsna djur och alla kännande djur bör ha möjlighet att leva på det sätt de är skapta för (Fraser, 1999). Med det menas att djur bland annat ska ha möjlighet att leva ett liv där de får utöva för dem naturliga beteenden (Fraser, 1999). Det kan därför anses att det är hundägars ansvar att se till att hundar får leva ett för dem naturligt liv eftersom det är deras rättighet. Då hundar är sociala djur och inte är menade för att leva solitärt och dessutom genom domesticering och avel blivit alltmer fästa och beroende av människan kan det anses att vi har en etisk skyldighet att inte lämna våra hundar ensamma och speciellt inte i de fall där hundar lider av separationsångest. En hund med separationsångest som regelbundet lämnas ensam och därmed upplever ångest, stress eller rädsla påverkar hundens livskvalité negativt och utsätts därmed för onödigt lidande.

Vidare har arbetet en tydlig koppling till de sociala hållbarhetsaspekterna. Eftersom hundar är ett av de vanligaste sällskapsdjuren i Sverige och många ser sin hund som en familjemedlem kan hundägare med en hund som har separationsångest uppleva en känsla av utanförskap då hundar fortfarande inte är tillåtna på flera ställen i vårt samhälle. Detta kan leda till bland annat social isolering för dessa hundägare och konsekvenserna av det kan vara negativa för den psykiska välfärden eller livskvalitén (Brandt *et al.*, 2022).

Flexibilitet från arbetsgivare kan vara avgörande för hundägare som har en hund med separationsångest för att balansera arbetslivet och samtidigt främja sin hunds välfärd (Wagner & Pina e Cunha, 2021). Alla hundägare har inte möjlighet att anlita hundvakter eller ha sin hund på hunddagis och då kan situationen bli ohållbar för både hundägaren och hunden om hunden inte kan följa med till jobbet eller om arbetet inte kan utföras hemifrån förutsatt att det är ett arbete som tillåter det. Dessutom har inte alla hundägare samma ekonomiska förutsättningar för att

hitta lösningar i vardagen och få hjälp för sin hunds separationsångest av exempelvis hundtränare eller veterinär vilket leder oss in på de ekonomiska hållbarhetsaspekterna. Det kan bli dyrt att behöva anlita en hundtränare eller med besök hos veterinären. I studien uppgav 76% av respondenterna att de inte sökt professionell hjälp för att få hjälp med sin hunds separationsångest. Det framgår dock inte i studien varför respondenterna inte gjort det, vilket kan vara intressant för framtida forskning att undersöka.

Konsekvenser av att hundar har separationsångest som visar sig som förstörelse av inredning eller andra föremål i hemmet har en koppling till de ekologiska hållbarhetsaspekterna. 13% av respondenterna i denna studie uppgav att deras hundar uppvisar dessa beteenden i samband med att de lämnas ensamma. Däremot uppvisade 71,7% av hundarna i studien utförd av Flannigan och Dodman (2001) dessa beteenden. Möbelindustrin medför betydande konsekvenser för miljön bland annat i form av resursförbrukning, avfallsgenerering och utsläpp och står för ungefär 8–10% av utsläppen av växthusgaser globalt (Sakib *et al.*, 2024). Hundägare måste antagligen ersätta de förstörda möblerna med nya och även slänga de förstörda möblerna vilket bidrar till de negativa effekterna på miljön som resultat av det.

5.7 Enkätundersökning som metod

Studiemetoden valdes för att nå ett stort antal potentiella respondenter på ett smidigt och effektivt sätt. Flera studier som fokuserar på att undersöka hundägare och deras hundars beteende använder sig av internetbaserade enkätundersökningar då de bland annat kan riktas till stora studiepopulationer (Tiira & Lohi, 2014). Det finns ett stort antal olika hundrelaterade grupper på sociala medier och hundägare som är medlemmar i dessa grupper kan antas ha ett intresse för delta i en undersökning om det berör deras hundar. Enkäten lyckades få in ett bra antal svar trots att den var riktad enbart till hundägare som hade en hund med separationsångest. Fördelen med enkätundersökningar är även att en stor mängd data är enkelt och smidigt att bearbeta och underlättar sammanställningen av resultat.

För just den här studien är det omöjligt att utvärdera hur stor del av målpopulationen som nåddes och som valde att svara på enkäten och därmed gick det inte att beräkna ut en svarsfrekvens. Svagheter med den här typen av forskningsmetod är bland annat att det inte går att identifiera alla internetanvändare och att målpopulationen inte är slumpmässigt vald eftersom det sker genom självurval (Ganassali, 2008). Det kan även handla om att vissa hundägare missat subtila tecken på separationsångest såsom depression och därmed inte svarat på enkäten då de är omedvetna om att deras hund möjligtvis

har separationsångest. Exempelvis fann de Assis *et al.* (2020) i sin studie att 52,9% av hundarna uppvisade tecken på depression som resultat av separationsångest men menar att tecken på det lätt kan förbises av ägarna.

Svårigheten med internetbaserade enkätundersökningar som riktar sig mot hundägare är att studieresultat baserar sig på hundägares subjektiva bedömning av hundens beteende (Amat *et al.*, 2020). Exempelvis kan svaren från hundägare med dåliga kunskaper om separationsångest därmed skilja sig från respondenter med goda kunskaper i denna studie vilket kan därmed ha en påverkan på resultaten. Dock var även uppfattningen av kunskapsnivå subjektivt i denna studie då respondenterna själva utvärderade sin kunskapsnivå om separationsångest.

Tiira och Lohi (2014) har utfört en studie om tillförlitligheten av en enkätundersökning inom forskning om ångest hos hundar. Det visade sig att deras enkät uppvisade både utmärkt extern validitet och tillförlitlighet under återtagning. Därmed anser Tiira och Lohi (2014) att enkäter som verktyg kan anses tillförlitliga för att bland annat identifiera, mäta och dokumentera rädsla hos hundar, inklusive separationsångest.

Tiira och Lohi (2014) lyfter upp vikten av frågornas uppbyggnad och utformning i sin artikel eftersom det är viktigt att säkerställa att den enkäten syftar till att mäta verkligen mäter det den är avsedd att göra. En del frågor visade sig vara lite problematiska i den här studien. Frågan ”Hur begränsad upplever du att ditt liv är på grund av din hund?” var menad att mäta hur begränsad ägaren upplever att livet är på grund av att hunden har separationsångest. Alla hundägare är begränsade på grund av sina hundar i någon utsträckning men syftet var att mäta ifall just separationsångest hos hunden upplevs som begränsande och i vilken utsträckning, vilket kan påverka validiteten. Även frågorna ”Hur upplever du att din relation till din hund påverkats av att din hund har separationsångest?” och ”Hur tror du att din hunds relation till dig har påverkats av att din hund har separationsångest?” är lite problematiska eftersom flera respondenter uppgav att hunden redan hade separationsångest när den kom till dem eller utvecklade det kort efter att de fått hunden. Det är därmed svårt att mäta påverkan av förändring i relationen före och efter att hunden utvecklade separationsångest. Utformningen av frågorna kan därmed ha påverkat resultatens validitet och reliabilitet.

För att undersöka vilka känslor hundägare upplever i samband med svårigheterna relaterade till deras hundars separationsångest uppgavs flera olika svarsalternativ på känslotillstånd samt möjligheten att svara i fritext. Det hade varit av intresse att inkludera en följdfråga om hur ofta dessa känslor upplevs för att få en bättre överblick hur det påverkar hundägarnas liv och välfärd. Kogan *et al.* (2022) tar exempelvis upp i sin artikel att om skuldkänslor upplevs regelbundet kan det i

värsta fall leda till bland annat depression, ångest och försämrad livskvalité. Ordet skuld fanns inte med i listan av känslor men däremot var ”Dåligt samvete” ett svarsalternativ som har ungefär samma innebörd som ordet skuld.

Slutligen kan orsaken till att studien inte lyckades påvisa några tydliga resultat på vissa områden vara att studien undersökte aspekter både ur hundägares och deras hundars perspektiv. Studiens fokus var därmed relativt brett och därför förblev en del resultat ytliga.

5.8 Litteraturens styrkor och svagheter

Eftersom separationsångest hos hundar kan utvecklas av många olika anledningar och det finns flera olika riskfaktorer för beteendeproblematiken grundar sig arbetet på en bred vetenskaplig bas med varierande forskning och litteratur. Det har varit viktigt att jämföra olika forskningsresultat eftersom det inte verkar vara klarlagt vad som är de största riskfaktorerna och orsakerna till att hundar utvecklar separationsångest. All forskning som refererats till är utförd på 2000-talet och kan därmed anses baseras på ny eller relativt ny kunskap. Studien utförd av Flannigan och Dodman (2001) var bland de äldsta som använts i arbetet som även ett flertal andra studier som använts i detta arbete refererat till. Flannigan och Dodman (2001) utförde en retrospektiv fall-kontroll studie som inkluderar flera ägar-, miljö- och hundrelaterade variabler och en studiepopulation på 200 drabbade hundar samt en kontrollgrupp med lika många hundar. Fall-kontroll studier kräver ofta en mindre urvalsstorlek för att få statistiskt signifikanta resultat och fungerar bra som metod för att identifiera riskfaktorer utifrån epidemiologiska frågor (Dupépe *et al.*, 2019). Flannigan och Dodman (2001) diskuterar även grundligt resultaten och jämför dem med tidigare forskning. Däremot föreslås ingen vidare forskning kring resultaten av studien.

En del studier som refererats till hade en relativt liten studiepopulation vilket kan medföra att resultaten inte är generaliserbara. Enligt Jennions och Møller (2003) ökar den statistiska styrkan med en ökad urvalsstorlek. Exempelvis var antalet hundar i studien utförd av Blackwell *et al.* (2006) 50 varav 28 var hanhundar och 22 tikar. Hundarna uppdelades i tre olika grupper vilket minskade antalet hundar som var målgrupp för vad som studerades per grupp. Studien gick bland annat ut på att filma hundars beteende vilket dock ger mer objektivitet för resultaten. Dessutom kan det vara svårt att rekrytera ett större antal deltagare i beteendestudier som kräver mer av deltagarna än att bara fylla i en enkät vilket leder till att studiepopulationen är mindre än i exempelvis flera enkätstudier.

5.9 Studien i relation till framtida forskning

Syftet med arbetet var att få en inblick i både hundägares och deras hundars välfärd i de fall där hunden har separationsångest. Separationsångest kan medföra betydande välfärdskonsekvenser för hundar när de lämnas ensamma. Arbetet undersökte ifall även den allmänna välfärden påverkas av att hundar har separationsångest men lyckades inte visa något generaliserbart tydligt samband. Däremot visar resultaten att hundar trots separationsångest i vissa fall regelbundet lämnas ensamma vilket i längden kan antas leda till konsekvenser för hundarnas allmänna välfärd. Beteenden såsom att hundarna inte kan komma till ro och slappna av samt att de konstant är uppmärksamma på sin ägare kan indikera ett tillstånd av stress eller oro hos hundarna. Självskadebeteenden kan dessutom leda till konsekvenser för den fysiska hälsan. Forskning kring hur den allmänna välfärden påverkas är begränsad och arbetet visar att det finns behov av forskning speciellt i de fall hundar trots separationsångest regelbundet lämnas ensamma och därför föreslås följande frågeställningar.

- Har separationsångest en påverkan på den allmänna fysiska och mentala välfärden hos hundar samt hur yttrar det sig i så fall?
- Finns det något samband mellan separationsångest och förekomst av sjukdomar samt påverkan på sjukdomens allvarlighetsgrad?

6. Slutsatser

Resultaten av studien lyckades inte visa en tydlig koppling mellan separationsångest och hur det påverkar hundars allmänna välfärd. Dels kan det bero på frågornas utformning i enkäten, dels av andra faktorer såsom att hunden aldrig lämnas ensam och därmed inte utsätts för de negativa påföljderna av det. Däremot visar resultaten att livet för hundägare till hundar med separationsångest påverkas i många fall relativt omfattande genom att livet begränsas och kräver mycket anpassningar och planering av hundägare. Konsekvenserna av det kan leda till regelbundet upplevda negativa känslor och kan därmed påverka hundägares välmående och livskvalité på ett negativt sätt. Trots detta verkade inte relationen mellan hundägare och hunden påverkas avsevärt. Utöver det visar resultaten även på hur utmanande det kan vara att träna på att hunden ska vara ensam om benägenhet för att utveckla separationsångest redan finns hos hunden. Trots att majoriteten av respondenterna uppgav att de tränat i ett förebyggande syfte har deras hundar utvecklat problembeteendet. Eftersom separationsångest är ett relativt vanligt förekommande beteendeproblem och påverkar hundarnas välfärd negativt åtminstone i de fall de lämnas ensamma krävs mer forskning om vilka träningsmetoder och tillvägagångssätt som fungerar mest effektivt för att minimera risken för att beteendeproblemet utvecklas. Det skulle även hjälpa hundägare och minska risken för de negativa känslomässiga påföljderna för dem. Resultaten av studien visade även att det finns en risk för att hundar med separationsångest omlaceras vilket i sig kan anses som en välfärdsrisk. Hundar med separationsångest visade sig däremot riskera avlivning i ytterst få fall.

7. Tack

Tack till alla hundägare som medverkat i studien genom att ha tagit sig tiden att svara på enkäten. Jag vill även tacka alla mina vänner och klasskamrater som hjälpt mig att sprida enkäten genom att dela den på sina sociala medier samt till sina bekanta.

Ett stort tack till min handledare Claes Anderson för all vägledning, feedback och hjälp med arbetet, samt ett stort varmt tack till Therese Rehn som bidragit med betydande hjälp vid utformningen av enkäten.

Slutligen vill jag tacka min fästman för allt stöd och hjälp han gett mig under arbetets gång samt vår underbara hund Nova som inspirerat arbetets ämne.

Referenser

- Almquist, E., Meyer, I., Sandøe, P., Thomassen, K.M., Newberry, R.C. & Rehn, T. 2026. Professional perspectives on recurrent characteristics of dogs with separation-related problems: a qualitative study in three nordic countries. *Scientific reports*, 16 (1).
- Amat, M., Le Brech, S., Camps, T. & Manteca, X. 2020. Separation-Related Problems in Dogs. *Advances in small animal care*, 1, 1–8.
- Ballantyne, K.C. 2018. Separation, Confinement, or Noises: What Is Scaring That Dog? *The Veterinary clinics of North America. Small animal practice*, 48 (3), 367–386.
- Bamberger, M. & Houpt, K.A. 2006. Signalment factors, comorbidity, and trends in behavior diagnoses in dogs: 1,644 cases (1991–2001). *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 229 (10), 1591–1601.
- Barcelos, A.M., Kargas, N. & Mills, D. 2024. The Effects of Dog Behavioural Problems on Owner Well-Being: A Review of the Literature and Future Directions. *Pets*, 1 (1), 53–69.
- Batista, M.T., Lavrador, C. & da Graça-Pereira, G. 2026. Separation-related problems in dogs: Influence of caregiver characteristics and fear/anxiety. *Journal of veterinary behavior*, 84, 19–25.
- Batista, M.T., Lavrador, C. & da Graça-Pereira, G. 2026. Predictors of fear and anxiety in companion dogs: The role of caregiver-related variables. *Journal of veterinary behavior*, 85, 1–6.
- Blackwell, E., Casey, R.A. & Bradshaw, J.W.S. 2006. Controlled trial of behavioural therapy for separation-related disorders in dogs. *Veterinary record*, 158 (16), 551–552.
- Blackwell, E.J., Casey, R.A. & Bradshaw, J.W.S. 2016. Efficacy of written behavioral advice for separation-related behavior problems in dogs newly adopted from a rehoming center. *Journal of veterinary behavior*, 12, 13–19.
- Brandt, L., Liu, S., Heim, C. & Heinz, A. 2022. The effects of social isolation stress and discrimination on mental health. *Translational psychiatry*, 12 (1).
- Cannas, S., Frank, D., Minero, M., Godbout, M. & Palestrini, C. 2010. Puppy behavior when left home alone: Changes during the first few months after adoption. *Journal of veterinary behavior*, 5 (2), 94–100.
- Clair, R., Gordon, M., Kroon, M. & Reilly, C. 2021. The effects of social isolation on well-being and life satisfaction during pandemic. *Humanities & social sciences communications*, 8 (1).
- Dale, F.C., Casey, R.A. & Burn, C.C. 2026. Efficacy of advice for preventing separation-related behaviors in puppies: A video trial and separation test. *Journal of veterinary behavior*, 83, 52–68.

- de Assis, L.S., Matos, R., Pike, T.W., Burman, O.H.P. & Mills, D.S. 2020. Developing Diagnostic Frameworks in Veterinary Behavioral Medicine: Disambiguating Separation Related Problems in Dogs. *Frontiers in veterinary science*, 6.
- Dietz, L., Arnold, A.-M.K., Goerlich-Jansson, V.C. & Vinke, C.M. 2018. The importance of early life experiences for the development of behavioural disorders in domestic dogs. *Behaviour*, 155 (2–3), 83–114.
- Dreschel, N.A. 2010. The effects of fear and anxiety on health and lifespan in pet dogs. *Applied animal behaviour science*, 125 (3), 157–162.
- Dupéché, E.B., Kicieliński, K.P., Gordon, A.S. & Walters, B.C. 2019. What is a Case-Control Study? *Neurosurgery*, 84 (4), 819–826.
- Erbas, Y., Ceulemans, E., Lee Pe, M., Koval, P. & Kuppens, P. 2014. Negative emotion differentiation: Its personality and well-being correlates and a comparison of different assessment methods. *Cognition and emotion*, 28 (7), 1196–1213.
- Fallahi, M., Masoudi, A.A., Vaez Torshizi, R. & Maghsoudi, A. 2024. Socio-economic evaluation of human–dog coexistence: A 40,000 years history. *Veterinary medicine and science*, 10 (6).
- Flannigan, G. & Dodman, N.H. 2001. Risk factors and behaviors associated with separation anxiety in dogs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 219 (4), 460–466.
- Fraser, D. 1999. Animal ethics and animal welfare science: bridging the two cultures. *Applied animal behaviour science*, 65 (3), 171–189.
- Ganassali, S. 2008. The influence of the design of web survey questionnaires on the quality of responses. *Survey research methods*, 2 (1), 21–32.
- Hens, K. 2009. Ethical Responsibilities Towards Dogs: An Inquiry into the Dog-Human Relationship. *Journal of agricultural & environmental ethics*, 22 (1), 3–14.
- Herwijnen, I.R. van, van der Borg, J.A.M., Naguib, M. & Beerda, B. 2018. Dog ownership satisfaction determinants in the owner-dog relationship and the dog's behaviour. *PloS one*, 13 (9).
- Houpt, K.A., Honig, S.U. & Reisner, I.R. 1996. Breaking the human companion animal bond. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 208 (10), 1653–1659.
- Jennions, M.D. & Møller, A.P. 2003. A survey of the statistical power of research in behavioral ecology and animal behavior. *Behavioral ecology*, 14 (3), 438–445.
- Jensen, J.B.H., Sandøe, P. & Nielsen, S.S. 2020. Owner-Related Reasons Matter more than Behavioural Problems—A Study of Why Owners Relinquished Dogs and Cats to a Danish Animal Shelter from 1996 to 2017. *Animals (Basel)*, 10 (6).
- Kogan, L.R., Bussolari, C., Currin-McCulloch, J., Packman, W. & Erdman, P. 2022. Disenfranchised Guilt—Pet Owners' Burden. *Animals (Basel)*, 12 (13).
- Martínez, Á.G., Santamarina Pernas, G., Diéguez Casalta, Fco.J., Suárez Rey, M.L. & De la Cruz Palomino, L.F. 2011. Risk factors associated with behavioral problems in dogs. *Journal of veterinary behavior*, 6 (4), 225–231.

- McEvoy, V., Espinosa, U., Crump, A. & Arnott, G. 2022. Canine Socialisation: A Narrative Systematic Review. *Animals (Basel)*, 12 (21), 2895.
- Mech, L.D. & Janssens, L.A.A. 2022. An assessment of current wolf *Canis lupus* domestication hypotheses based on wolf ecology and behaviour. *Mammal review*, 52 (2), 304–314.
- Meneses, T., Robinson, J., Rose, J., Vernick, J. & Overall, K.L. 2021. Review of epidemiological, pathological, genetic, and epigenetic factors that may contribute to the development of separation anxiety in dogs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 259 (10), 1118–1129.
- Meyer, I. & Forkman, B. 2014. Dog and owner characteristics affecting the dog–owner relationship. *Journal of veterinary behavior*, 9 (4), 143–150.
- Meyer, I., Forkman, B., Lund, T.B. & Sandøe, P. 2023. Behavior problems in dogs—An assessment of prevalence and risk factors based on responses from a representative sample of Danish owners. *Journal of veterinary behavior*, 69–70, 24–31.
- Mikkola, S., Salonen, M., Puurunen, J., Hakanen, E., Sulkama, S., Araujo, C. & Lohi, H. 2021. Aggressive behaviour is affected by demographic, environmental and behavioural factors in purebred dogs. *Scientific reports*, 11 (1).
- Palestrini, C., Minero, M., Cannas, S., Rossi, E. & Frank, D. 2010. Video analysis of dogs with separation-related behaviors. *Applied animal behaviour science*, 124 (1), 61–67.
- Parthasarathy, V. & Crowell-Davis, S.L. 2006. Relationship between attachment to owners and separation anxiety in pet dogs (*Canis lupus familiaris*). *Journal of veterinary behavior*, 1 (3), 109–120.
- Philpotts, I., Blackwell, E.J., Dillon, J., Tipton, E. & Rooney, N.J. 2024. What Do We Know about Dog Owners? Exploring Associations between Pre-Purchase Behaviours, Knowledge and Understanding, Ownership Practices, and Dog Welfare. *Animals (Basel)*, 14 (3).
- Rehn, T. & Keeling, L.J. 2016. Measuring dog-owner relationships: Crossing boundaries between animal behaviour and human psychology. *Applied animal behaviour science*, 183, 1–9.
- Sakib, M.N., Kabir, G. & Ali, S.M. 2024. A life cycle analysis approach to evaluate sustainable strategies in the furniture manufacturing industry. *The Science of the total environment*, 907.
- Sargisson, R. 2014. Canine separation anxiety: strategies for treatment and management. *Veterinary medicine (Auckland)*, 5 (default), 143–151.
- Schwartz, S. 2003. Separation anxiety syndrome in dogs and cats. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 222 (11), 1526–1532.
- Sherman, B.L. & Mills, D.S. 2008. Canine Anxieties and Phobias: An Update on Separation Anxiety and Noise Aversions. *The Veterinary clinics of North America. Small animal practice*, 38 (5), 1081–1106.

- Storengen, L.M., Boge, S.C.K., Strøm, S.J., Løberg, G. & Lingaas, F. 2014. A descriptive study of 215 dogs diagnosed with separation anxiety. *Applied animal behaviour science*, 159, 82–89.
- Takeuchi, Y., Houpt, K.A. & Scarlett, J.M. 2000. Evaluation of treatments for separation anxiety in dogs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 217 (3), 342–345.
- Tiira, K. & Lohi, H. 2015. Early Life Experiences and Exercise Associate with Canine Anxieties. *PloS one*, 10 (11).
- Tiira, K. & Lohi, H. 2014. Reliability and validity of a questionnaire survey in canine anxiety research. *Applied animal behaviour science*, 155, 82–92.
- Wagner, E. & Pina e Cunha, M. 2021. Dogs at the Workplace: A Multiple Case Study. *Animals (Basel)*, 11 (1).
- Wang, H., Atif, O., Tian, J., Lee, J., Park, D. & Chung, Y. 2022. Multi-level Hierarchical Complex Behavior Monitoring System for Dog Psychological Separation Anxiety Symptoms. *Sensors*, 22 (4).
- Zhang, X., Liu, S. & Shao, X. 2026. How pet-owning restaurant customers' experiences shape their emotional reactions: evidence from PLS-SEM and text mining. *International journal of hospitality management*, 132.

Populärvetenskaplig sammanfattning

Olika typer av beteendeproblem hos hundar uppmärksammas alltmer både inom forskning och vårt samhälle. Hundar anses ofta vara en självklar medlem av familjen eller en hundägares bästa vän men hur påverkas hundägare och hundar när olika beteendeproblem hos hundar uppstår? Separationsångest är ett relativt vanligt beteendeproblem bland hundar som kan leda till negativa konsekvenser för deras men även hundägares välfärd. Syftet med denna studie var därmed att undersöka hur separationsångest hos hundar påverkar hundägares liv och livskvalité och deras hundars allmänna välfärd. Tidigare forskning har visat att separationsångest försämrar hundarnas välfärd när de väl lämnas ensamma och kan även vara en riskfaktor för att hundar omplaceras eller avlivas. Därmed var det av intresse att undersöka om välfärden i allmänhet påverkas för drabbade hundar och ifall funderingar kring hundens omplacering eller avlivning uppstår som resultat av hundens separationsångest. Vidare undersöktes även om separationsångest uppstår trots att hundarna fått förebyggande ensamhetsträning samt om beteendeproblemet påverkat relationen mellan hundägaren och hunden.

Studien är utförd som en internetbaserad enkätstudie riktad till hundägare i Sverige som har en hund med separationsångest. Resultaten lyckades inte visa något tydligt generaliserbart samband mellan separationsångest och hundarnas allmänna välfärd vilket dels kan bero på enkätfrågornas utformning, dels andra faktorer såsom att en del hundar aldrig lämnas ensamma. Det visade sig att majoriteten av deltagarna i studien hade utfört ensamhetsträning med sina hundar. Däremot var resultaten tydligare gällande hur livet för hundägare påverkas. Att ha en hund med separationsångest visade sig begränsa hundägares liv i olika grad och i olika situationer där vardagssysslor som att gå och handla var bland det vanligaste. Andra konsekvenser var bland annat att hundägare känner sig isolerade och att livet kräver mycket planering och anpassningar. Dessa konsekvenser kopplar till hundägares känslomässiga upplevelser där dåligt samvete, stress och oro stod bland de mest upplevda känslorna relaterade till hundens separationsångest. Trots att det kan krävas mer anpassningar och olika resurser från hundägare till hundar med separationsångest verkar inte det vara en orsak till att relationen mellan hundägaren och hunden försämras i någon större utsträckning. Resultaten visar att funderingar kring omplacering var mer förekommande än kring avlivning och därmed finns en risk att hundar med separationsångest riskerar omplacering och i ett fåtal fall även avlivning.

Eftersom beteendeproblem hos hundar som påverkar deras välfärd negativt, däribland separationsångest, är det viktigt att kunskaper om det ökar bland annat genom forskning. Eftersom arbetet undersökte flera aspekter av vilka

konsekvenser separationsångest kan medföra för både hundar och hundägare förblev en del resultat ytliga. Vidare forskning inom ämnet uppmanas särskilt inom hur den allmänna fysiska och mentala välfärden för hundar som lider av separationsångest påverkas speciellt för de hundar som trots det lämnas ensamma. Vidare föreslås forskning inom vilka faktorer som påverkar beslutet för hundägare att söka professionell hjälp till sina hundar med separationsångest samt vilken typ av hjälp som anses som mest effektivt.

Bilaga 1

Villkor & Samtycke

Samtycke och information för deltagande och personuppgiftsbehandling i studentarbete vid SLU

När du samtycker till att delta i studentarbete Konsekvenser relaterade till separationsångest hos hundar innebär det att Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) behandlar dina personuppgifter. Att ge SLU ditt samtycke är helt frivilligt, men om du inte samtycker till att dina personuppgifter behandlas kan du inte delta i studentarbetet. Denna text syftar till att ge dig all information som behövs för att du ska kunna ta ställning till om du vill ge ditt samtycke till att delta i studentarbetet och till att SLU hanterar dina personuppgifter.

Behandlingen av dina personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden samtycke. Du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak, vilket dock inte påverkar den behandling som skett innan återkallandet. SLU är ansvarigt för behandlingen av dina personuppgifter, och du når SLU:s dataskyddsombud på dataskydd@slu.se. Din kontaktperson för detta arbete är student Magdalena Gadd, madd0001@stud.slu.se. Du kan också kontakta handledaren Claes Anderson, claes.anderson@slu.se.

Vi samlar in följande uppgifter om dig: Ålder, utbildningsnivå och sysselsättning. Ändamålet med behandlingen av dina personuppgifter är att SLU:s student ska kunna genomföra sitt studentarbete Konsekvenser relaterade till separationsångest hos hundar med god vetenskaplig kvalitet. Dina personuppgifter kommer inte att överföras till andra organisationer eller företag utanför SLU.

Dina personuppgifter kommer att lagras till dess studentarbetet godkänns och betyget har registrerats i SLU:s studieregister. Uppgifterna kommer därefter att gallras. Uppgifterna kommer att hanteras så att inga obehöriga kan ta del av dem.

Om du vill läsa mer om hur SLU behandlar personuppgifter och om dina rättigheter kan du hitta den informationen på www.slu.se/personuppgifter. Du har enligt lag rätt att under vissa omständigheter få dina uppgifter raderade, rättade, begränsade och att få tillgång till de personuppgifter som behandlas, samt rätt att invända mot behandlingen.

Om du har synpunkter kan du kontakta dataskyddsbudet på dataskydd@slu.se. Du kan vända dig med klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se. Du kan läsa mer om Integritetsskyddsmyndighetens tillsyn på <http://www.imy.se/>.

Jag samtycker till att delta i detta studentarbete och till att SLU behandlar personuppgifter om mig på det sätt som förklaras i denna text, inklusive känsliga uppgifter om jag lämnar sådana.

Ja

Nej

Följebrev

Hej alla hundägare!

Har du en hund med separationsångest/har svårt att vara ensam?

Om svaret är JA har du nu chansen att medverka i en studie som ingår i mitt kandidatexamens-arbete "Konsekvenser relaterade till separationsångest hos hundar".

Jag heter Magdalena Gadd och studerar mitt sista år av kandidatprogrammet i Etologi och djurskydd vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Inför mitt examensarbete kommer jag utföra en studie där syftet är att undersöka hur livet för hundägare påverkas av att ha en hund med separationsångest samt hur deras hundars allmänna välfärd påverkas av att de har separationsångest. Jag skulle uppskatta om du tog tiden att delta i min studie och svara på min enkät. Enkäten tar ca 10 - 15 minuter att svara på och alla svar är anonyma.

DELA GÄRNA

Enkäten

1. På en skala från 1 - 10 där 1 står för den lägsta svårighetsgraden och 10 för den allvarligaste svårighetsgraden, hur allvarlig/svår upplever du att din hunds separationsångest är idag?

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Bakgrundsinformation om dig som är hundägare

2. Hur gammal är du?

18 - 24 år

25 - 34 år

35 - 44 år

45 - 54 år

55 - 64 år

65 eller äldre

3. Vilket av nedanstående beskriver bäst din vardagliga sysselsättning?

Jobbar

Studerar

Arbetslös

Annat

Vilken högsta utbildningsnivå har du?

Grundskola

Gymnasieutbildning

Eftergymnasial yrkesutbildning

Högskole-/universitetsexamen

Forskarutbildning

Annat

4. Hur många år totalt sett har du varit hundägare?

0 - 5 år

6 - 15 år

16 - 25 år

26 år eller längre

Antal hundar

5. Har du fler än en hund?

Ja

Nej

Om ditt svar på frågan var JA, besvara då resterande frågor utifrån den hund som du uppfattar upplever mest problem med separationsångest.

Bakgrundsinformation om din hund

6. Hur gammal är din hund?

0 - 1 år

2 - 4 år

5 - 7 år

8 - 10 år

11 år eller äldre

7. Hur gammal var din hund när du skaffade hunden? Kom ihåg att ange om det handlar om veckor, månader eller år.

8. Är din hund tik eller hane?

Tik

Hane

9. Är din hund kastrerad?

Ja

Nej

10. Vilken ras är din hund? Om din hund är en blandning av två eller flera raser, skriv då blandras.

11. Hur skaffade du din hund?

Från en uppfödare

Privat omplacering

Omplacering genom en organisation i Sverige exempelvis Hundstallet
Omplacering från utlandet
Hemlös hund från utlandet
Annat, förklara gärna. _____

Tid ensam

12. Kan du lämna din hund ensam hemma? Med ensam här menas utan närvaro av dig eller en annan människa.

Ja

Ja, tillsammans med andra hundar

Nej

Ibland

13. Hur länge är din hund ensam i snitt per dag under en vanlig vecka? Med ensam här menas utan närvaro av dig eller en annan människa.

0 timmar

1 - 2 timmar

3 - 4 timmar

5 - 6 timmar

7 timmar eller längre

14. Hur länge brukar din hund vara ensam som längst under en vanlig vecka? Med ensam här menas utan närvaro av dig eller en annan människa.

Min hund är aldrig ensam

Upp till 30 min

30 - 60 min

1 - 2 timmar

3 - 4 timmar

5 - 6 timmar

7 timmar eller längre

Separationsångest

15. För dig som har haft din hund sedan den var valp (8-16 veckor) hur gammal var din hund när du först upptäckte tecken på separationsångest. Kom ihåg att ange om det handlar om veckor, månader eller år. Gäller inte detta dig klicka vidare till nästa fråga.

16. För dig som INTE haft din hund sedan den var valp (8-16 veckor) till exempel som en omplacering, visade din hund tecken på separationsångest redan när hunden kom till dig? Gäller inte detta dig klicka vidare till nästa fråga.

Ja

Nej

Vet ej

17. Vilka av följande beteende uppvisar din hund till följd av att bli lämnad ensam?

Överdriven vokalisering (skäller, ylar, gnäller)

Förstör föremål, möbler eller annat i sin omgivning

Kan inte koppla av

Bajsar och/eller kissar inne

Krafsar konstant på ytterdörren/annan dörr eller grind

Jag lämnar inte min hund ensam

Annat, förklara gärna. _____

18. Har du ensamtränat din hund i ett förebyggande syfte dvs. innan din hund uppvisade problem?

Ja

Ja, men inte i den utsträckning jag velat

Nej

Min hund hade separationsångest redan när den kom till mig

Påverkan på dig som är hundägare

19. Hur upplever du att dina kunskaper är gällande separationsångest hos hund?
(Orsaker till att hundar utvecklar separationsångest, hur man kan hjälpa och träna en hund med separationsångest mm.)

Mycket goda

Goda

Dåliga

20. Hur begränsad upplever du att ditt liv är på grund av din hund?

Väldigt begränsad

Ganska begränsad

Något begränsad
Inte alls begränsad

21. Välj det/de alternativ som passar bäst i vilken/vilka situationer du upplever att ditt liv begränsas på grund av din hund.

Socialt

Jobbmässigt

Fritid

Semester

Vardagssituationer såsom att gå och handla mm.

Annat _____

22. Beskriv gärna hur ditt liv påverkas av att ha en hund med separationsångest?

23. Vilken eller vilka känslor beskriver bäst hur du känner dig när det kommer till svårigheterna relaterade till din hunds separationsångest?

Oro

Ilcka

Irritation/frustration

Sorg

Uppgivenhet

Dåligt samvete

Stress

Rädsla

Skam

Inget av ovanstående

Maktlöshet/hjälplöshet

Hopplöshet

Annat, förklara gärna. _____

24. Hur upplever du att din relation till din hund påverkats av att din hund har separationsångest?

Den har blivit mycket bättre

Den har blivit något bättre

Oförändrad

Den har blivit något sämre

Den har blivit mycket sämre

Vet ej

25. Hur tror du att din hunds relation till dig har påverkats av att din hund har separationsångest?

Den har blivit mycket bättre

Den har blivit något bättre

Oförändrad

Den har blivit något sämre

Den har blivit mycket sämre

Vet ej

26. Tror du att det skulle underlätta vardagen för dig och din hund om hundar var välkomna på fler ställen i samhället som på arbetsplatser, i affärer, vid läkarbesök, hos tandläkaren eller frisören mm.?

Ja

Nej

Kanske

27. Hur har du löst vardagen med din hund om du inte kan vara hemma? Du kan välja flera alternativ.

Min hund går på hunddagis/pensionat

Min hund är hos en hundvakt

Min hund är hemma med sambo/familjemedlem

Min hund är hos en kompis/bekant

Min hund är hos släktingar

Min hund är ensam hemma

Har med hunden på jobbet

Annat, förklara gärna. _____

28. Har du någon gång funderat på att omplacera din hund på grund av att din hund harseparationsångest?

Ja

Nej

29. Har du någon gång funderat på att avliva din hund på grund av att din hund harseparationsångest?

Ja

Nej

30. Uppvisar din hund något av följande beteenden i allmänhet när du är hemma?

Du kan välja flera alternativ.

Följer efter mig hemma vart jag än går

Är konstant uppmärksam på vad jag gör

Har svårt att komma till ro och slappna av

Har nedsatt aptit

Upplevs som ängslig

Uppvisar aggressiva beteenden

Gäspar eller slickar sig om munnen frekvent (stressignaler)

Slickar sig maniskt om exempelvis tassarna

Onormalt trött

Inget av ovanstående

31. Har din hund några hudproblem eller klåda?

Ja

Nej

Vet ej

32. Har du sökt professionell hjälp av exempelvis en hundtränare eller veterinär för att få hjälp med din hunds separationsångest?

Ja

Nej

33. Upplever du att det hjälpt dig att förstå din hunds beteendeproblematik och därmed kunna hjälpa din hund?

Ja

Nej

34. Är det något övrigt du vill lägga till som du anser kan vara viktigt att nämna?

Stort tack för dina svar och att du ville medverka i studien!

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Magdalena Gadd har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.